

PORSGRUNNS METALLURGISKE
FAGFORENING

AVDELING 8 AV N. K. I. F.

PORSGRUNN
BIBLIOTEK

Foreningens fane

PORSGRUNNS METALLURGISKE
FAGFORENING

AVDELING 8 AV N. K. I. F.

Gjennom 50 år

Lohal aml

Sm 331.88

Porsgrunn

21x

Inr: 20717

OLUF RASMUSSENS BOKTRYKKERI
SKIEN 1965

Det første møtet . .

«Porsgrunds Elektrometallurgiske fabrik 'Meteor's' samtlige arbejdere var sammenkaldt til et møte i 'Folkets Hus' den 18/11 1915, af en komité der bestod af Eivind Gundersen, Bernhard Kittilsen og Harthwig Woll. Hensigten med dette møte var, at faa stiftet en fagforening. I den anledning var sekretær Bjærkmann fra 'Norsk Arbeidsmandsforbund' fremmødt, for at være behjælpelig med at faa stiftet en slig forening. Bjærkmanns redegjørelse over organisationen, samt hans flere oplysende bemærkninger var alt sammen kort, men greit.

Et sporgsmaal fra B. Kittilsen om det var mulig at komme ind under 'Norsk Jern- og Metalforbund', som gruppe under afdl. her i byen, blev besvart af Hrr. Bjærkmann paa den maade: At det vistnok gjorde det samme, hvilket forbund man kom ind under, da hovedsagen jo for os var at blive organiseret. Gundersen udtalte derpaa, at han trodde stemningen var for at komme ind under 'Jern- og Metal'.

Men efter endel bemærkninger af Bjærkmann o. fl. blev man enige om at gaa ind som afdl. under 'Norsk Arbeidsmandsforbund'.

Derefter gik man over til valg. Der ble foreslaat til formand: Bernhard Kittilsen, som blev valgt med 7 stemmer, og til viceformand, Thom Lohne, med syv stemmer. Til kaserer blev foreslaat E. Gundersen, men da Gundersen og Woll fik like mange stemmer, maatte valget mellem dem afgjøres ved lodtrækning, og resultatet blev: Gundersen kaserer.

Til sekretær blev foreslaat H. Woll, som ogsaa blev valgt med 11 stemmer. Til øvrige bestyrelsesmedlemmer blev valgt: Jacob Hansen, John Odden og Halvor Gravlev, med henholdsvis O. Jensen, E. Hobber og A. Ellefsen som supleanter.

Man blev enige om at lade revisorvalget udstaa til et senere mote. Saa blev det bestemt at kontingenten skulde være 60 øre ugen for hvert medlem, deri ogsaa indbefattet 'Bratsberg-Demokraten', samt 1 kr. i indtrædelsesaft.

Saa gik man over til at bestemme navn på foreningen. Efter endel bemærkninger, blev et forslag af O. Jensen om at kalde den: 'Porsgrunds Elektrometallurgiske fagforening' godkjent og vedtaget. Tilslut takket Gundersen paa samtlige fremmodtes vegne Hrr. Bjærkmann for hans velvillige assistance ved stiftelsen af foreningen. Og efterat Bjærkmann havde ønsket foreningen lykke og fremgang, blev møtet hævet ved 11-tiden.

H. Woll, sekr.»

Industrialisering og klassekamp

Fagforeningen ved Metallurgen ble stiftet på en tid da Norge var blitt et industriland. Stiftelsen fant sted året etter at den første verdenskrig var brutt ut. Krigen var en direkte følge av storkapitalens og stormaktenes kamp om albuerom og markeder.

Gjennom den langvarige industrialiseringspolitikk i vårt land, kan en avspeile arbeiderbevegelsens egen historie. I verdenskrigens kjølvann fulgte en nesten uhemmet jobbetid. Etter dette gikk det økonomiske liv i den store etterkrigskrisen. Den førte igjen med seg en bitter klassekamp.

Industrialiseringen hadde foregått over et par mannsaldrer. Utviklingen skjedde i et feberaktig tempo allerede fra 60-årene. Næringslivet ble på den tid utstyrt med finansielle og industrielle organer som er typisk for det moderne økonomiske liv. Tallet på industriarbeidere steg raskt. Jernbaner, telegraf, telefon og andre kommunikasjonsmidler satt i 90-årene fart og liv over det hele. Jordbruket ble rammet av en krise, så langvarig at det satte dype merker i folkets historie. Emigrasjonen kom i disse årene opp i 100.000. Men tross i dette steg folketallet fra 1,7 mill. i 1865 til 2 mill. i 1890 og 2,2 mill.

i 1900. Den delen av folk som levde av håndverk og industri, vokste fra 250.000 i 1865 til 436.000 i 1890 og 579.000 i 1900.

Under denne industrialiseringsbølge er det at arbeiderbevegelsen bryter gjennom og fram til å bli en selvstendig folkemakt, faglig og politisk. Til Norge nådde også impulser fra verden ute og sosialismens idé slo for alvor rot blant de store masser. I sosialismens ånd vant arbeiderbevegelsen etter hvert større innflytelse, den gikk fram i travelt arbeid i kamp for dagens og tidens aktuelle arbeiderkrav, og skaffet seg voksende innflytelse på alle felter. Etter kriseårene 1900 til 1905, begynte oppgangen igjen. Etter unionsoppløsningen i 1905 fikk hele folket en ny og mektig impuls til større framgang både økonomisk og kulturelt.

Fra 1910 går vi inn i elektrisitetens tidsalder, og det var nettopp på dette feltet det norske næringsliv fikk sin store sjanse. Krisene herjet i andre land, men Norge opplevde nesten sammenhengende godkonjunkturer fra 1905 helt fram til 1920, bare avbrutt av et par små senkninger i 1908—09 og 1914. De krisene som andre land merket ble i Norge fylt ut av den veldige veksten i utbyggingen av nye kraftverk og nystartede fabrikker.

Porsgrunn - fra seilskuter til industri

Porsgrunn — byen med seilskutene og sagbrukene. Stedet ble tidlig trukket med i den industrielle ekspansjon. Dette hadde nøye sammenheng med kraftutbyggingen og stiftelsen av Skiensfjordens kommunale Kraftselskap. Det måtte sikres avsetning for de 10.000 kW som Årlifoss ville komme til å produsere. SKK måtte ta sikte på leveranse til industrien i første rekke. Den rikelige og rimelige adgangen til elektrisk kraft ble også grunnlaget for Porsgrunns nye industrielle ekspansjon.

Fra naturens side hadde Porsgrunn flate, rommelige og lett utbyggbare arealer — og en havn som nesten alltid var isfri. Alt var lagt til rette for å reise ny industri.

Men det manglet en vesentlig ting: kapital. Utenlandsk kapital kom først til å utnytte mulighetene. SKK hadde hatt planer om en kontrakt med Norsk Hydro om levering av elektrisk kraft, men i stedet for denne ble det i 1913 inngått avtale om levering av 6.000 H.K. (4400 kW) til et påtenkt elektrisk smelteverk, som ble stiftet 15. november 1913 under navn av Porsgrunds Elektrometallurgiske A/S. Kontrakten gjaldt leveranser i 25 år.

BYEN PORSGRUNN

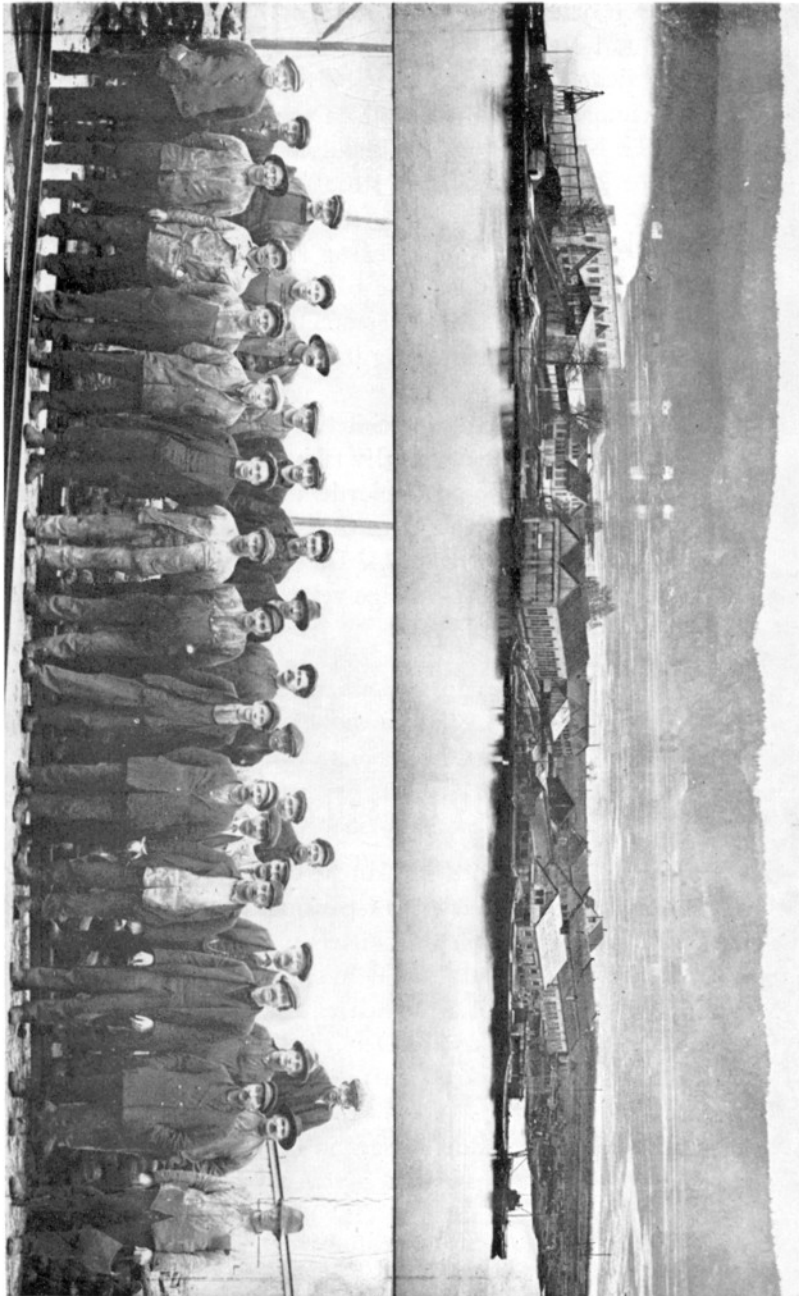
Byens ledende menn og kommunepolitikere fra hundreårsskiftet og fram til den første verdenskrig stilte seg beskjedne mål. På denne tiden vokste innbyggertallet til ca. 5000. Forsiktighet og stabilitet preget kommunalforvaltningen denne tiden. De som hadde den politiske makt — Høyre og Venstre, mente at det var gjort nesten det som var mulig å gjøre i og med at det var bygd et elektrisitetsverk. Dette måtte tilfredsstille alle borgeres rimelige krav.

Men om ikke de brave byens politikere var kjennetegnet av noen dristighet i den kommunalpolitiske virksomhet, var det intet som kunne stoppe den industrielle ekspansjon som i meget stor grad gjorde seg gjeldende på den tid. En rekke industriforetak så dagens lys og dannet grunnlaget for byens vekst og utvikling.

Porsgrunn Elektrometallurgiske A.s - PEA

Det var som nevnt ingen tilfeldighet at PEA ble bygd på Roligheten. Denne kraftslukende industri måtte legges i nærheten av kraftkildene — og ved skikkelige havner.

PEA ble stiftet som et datterselskap av det fransk-sveitsiske industriselskap Usine Electrometallurgique Meteor S.A. i Genf. Aksjekapitalen var på 250.000 kr. Selskapet kjøpte en del av Roligheten av Otto Rasmussen og førte opp fabrikkbygg for et elektrometallurgisk

Roligheten under den første verdenskrig. Moderne industri har erstattet sagbrukene.
Til venstre Porsgrunn Elektrometallurgiske A.s, til høyre Porsgrunds Cementstøperi.
Nederst — en gruppe av arbeidere ved Metallurgen, tatt på samme tid.

smelteverk med produksjon av ferrosilicium og beslektede legeringer. Til ferrosilicium brukes kvarts som det er store forekomster av ved Kragerø, småkoks som må importeres og skrapjern og jernmalm som for det meste fås innenlands.

Det meste av produksjonen ble eksportert til utlandet hvor den anvendes til forskjellige sorter stål.

Under konjunktorene av den første verdenskrig var det tilfredsstillende drift ved bedriften. Den hadde da en årsproduksjon på ca. 6.000 tonn.

Depresjonen som fulgte skaffet bedriften store vanskeligheter. En av disse vanskelighetene var den nevnte kontrakt med SKK. PEA var etter den forpliktet til å betale for de 6.000 HK uansett i hvilken grad de ble brukt. Dette ble en sterk økonomisk belastning på bedriften. SKK var også interessert i å bli fritatt for forpliktelsen til stadig å måtte levere disse 6.000 HK fast. Selskapet var mer innstilt på å levere spillkraft. Dette brakte SKK direkte inn i PEA med 55 pst. av aksjene fra 1920, da aksjekapitalen ble utvidet til 1 mill. kroner.

Driften av PEA kom i gang ved årsskiftet 1915—16 med en arbeidsstokk på noe over hundre mann. Under krigen gikk hele produksjonen av kiseljern til Frankrike — og dette fortsatte fram til 1920. I en del av disse årene var det høykonjunktur på ferrolegeringsmarkedet, men det meste av fortjenesten ble overført til de utenlandske aksjonærer.

Etter depresjonen kom årene 1925—30 til å bety en sterk utvikling for bedriften. Produksjonen av manganjern ble tatt opp som en ny gruppe legeringer. I disse årene steg produksjonen av ferrolegeringer til 12.000 tonn i året. I første halvdel av trettiårene kom produksjonen av jernlegeringer opp i 18.000 tonn årlig. Kraftforbruket var kommet opp i 9.000 kW.

Opp til krigen var det ytterligere framstøt og øking av produksjonen — 20.000 tonn og et kraftforbruk på 11.000 kW. Krigsårene ble vanskelige — og det var delvis stans. For å holde det noenlunde gående ble det reist et nytt fabrikkbygg.

Ikke bare kraftmangel skapte vanskeligheter under krigen. Tyskerne var selvsagt interessert i å utnytte produksjonen til egen fordel, men hverken ledelsen eller arbeiderne var innstilt på dette. Det utspilte seg

en kraftig drakamp som endte med at PEA fikk et helnazistisk styre.

Etterkrigshistorien vil være kjent. Her skal bare kort nevnes at ekspansjonen har fortsatt. Den tredje nye ovn ble satt i drift for ett års tid siden. PEA har utviklet seg til en storbedrift med en arbeidsstokk på omkring fire hundre. Kraftforbruket er kommet opp i ca. 40.000 kW, eller 300 mill. kW-timer årlig. Produksjonsverdien av ferrolegeringer beløper seg til 50—60 mill. kroner.

PEA er sammen med andre norske smelteverk medeier i ferrolegeringsverket i Finnfjordbotn i Troms, og medeier i A/S Feltspatkompaniet, som driver kvartsbrudd ved Kragerø, og i Fesil-Brikettfabrikken I/S, som driver et briketteringsanlegg for ferrosilicium ved siden av PEA på Roligheten.

Selv om bedriften kan sies å være et solid foretak i våre dager, er den meget følsom overfor konjunktorene på verdensmarkedet. Svingningene ute i verden er lett å registrere i Porsgrunn, og ledelsen må gjøre de største anstrengelser for å makte den sterke konkurranse.

Den faglig-politiske utvikling

Det var industrialiseringen som sveiset arbeiderklassen sammen. Gjennom all historie går arbeiderbevegelsens kamp for bedre kår som en rød tråd. Under den første krigen hadde storkapitalen satt i sving krefter som den ikke kunne temme. Revolusjonen i Russland feide som en stormvind over landet og blåste frisk luft til lumre politiske avkroker i Europa ellers.

Men lenge før denne tid hadde en gryende arbeiderbevegelse sett dagens lys i Porsgrunn. Mens de radikale strømningene fra februar-revolusjonen i 1848 enda hadde sin virkning, fikk Porsgrunn foling med Thranebevegelsen. I 1850 kom formannen i Kragerø Arbeiderforening til Porsgrunn for «på Marcus Thranes vegne» å starte en arbeiderforening i byen. Dette hadde en sjokkvirkning på borger-skapet, men det var først i slutten av hundreåret at den politiske arbeiderbevegelse kom inn i slagkraftige organisasjonsformer.

Det norske Arbeiderparti ble stiftet i 1887 og LO i 1899. Porsgrunn hadde ved hundreårsskiftet bare to fagforeninger. Typografene og bakerne var først ute — men opp mot den første verdenskrig så den ene fagforening etter den annen dagens lys. Porsgrunn Arbeiderparti ble stiftet i 1903.

Den politiske arbeiderbevegelse ble splittet i 1921, og man gikk inn i kampår og splittelse som satte dype spor. Det Socialdemokratiske Arbeiderparti brøt først ut, — i 1924 brøt kommunistene ut, og helt fram til samlingen i 1927 var det tre arbeiderpartier i Porsgrunn.

Norsk Arbeidsmannsforbund - Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund

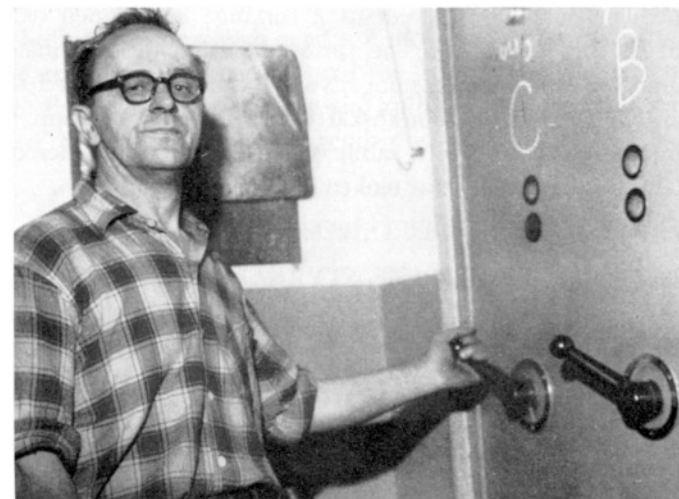
Norsk Arbeidsmannsforbund var blitt stiftet i 1895 — fire år før LO. Det het før «Det norske Vei- og Jernbaneforbund». Sitt nåværende navn fikk det i 1900. En rekke andre fagforbund ble også stiftet like før hundreårsskiftet, men da LO ble opprettet var det samlede medlemstall ikke mer enn 4300.

LOs medlemstall vokste raskt opp mot den første verdenskrig, ikke minst takket være det harde klima som hensynsløse arbeidsgivere skapte. I kriseårene fra 1909 til 1911 sa arbeidsgiverne opp alle overenskomster for å kunne trykke lønningene ned. Angrepene på fagbevegelsen ble stadig mer hissige og den ble framstilt som en hemsko for bedriftslivet.

Midt under den første verdenskrig hadde LO et medlemstall på vel 50.000 fordelt på 25 forbund. Vi fikk de lokale samorganisasjoner og faglige opplysningskontorer.

På Kongressen i 1920 ble opplegget gjort til den nye industriforbundsformen og Kongressen i 1923 satte den ut i livet.

Det var naturlig at det ble dannet et forbund for de kjemisk-tekniske og elektrokjemiske bedrifter. 25 foreninger av denne karakter i Norsk Arbeidsmannsforbund ble med i dette nye forbundet som fikk navnet Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Fra et av reguleringsrommene for ovnene.

Det nye forbund hadde konstituerende landsmøte samme år og kom i virksomhet fra 1924. Det hadde tilslutning fra 58 avdelinger og til sammen 4700 medlemmer.

Gjennom 50 år

Fagbevegelsen hadde forlenget hatt sitt første gjennombrudd da «Porsgrunds Elektrometallurgiske fagforening» ble stiftet. Det skjedde kort etter at bedriften var kommet i virksomhet. Den nøkterne og saklige protokoll fra stiftelsesmøtet gir likevel bare et blekt bilde av tilstandene. Man hadde her for seg en bedrift under innkjøring og fullstendig dominert av utenlandsk kapital, — og en ledelse som ikke hadde stort til overs for arbeidernes faglige organisasjoner. Krigstiden satte selvsagt også sitt preg på virksomheten.

Opprettelse av overenskomst, mannskapsordning og arbeidsreglement var de første oppgaver foreningen fikk å hanskes med. På det

første medlemsmøte ble det vedtatt å forlange timelønnen økt med 5 øre, til 60 øre. Forhandlingene førte ikke fram og spørsmålet om arbeidsstans ble drøftet på foreningens annet møte i desember 1915. På dette møtet ble spørsmålet om anskaffelse av en fane tatt opp, for at medlemmene skulle ha noe å samle seg bak ved 1. mai-demonstrasjonene. Det gikk mange år før tanken ble realitet.

DEN FØRSTE STYRKEPRØVE

Foreningen fikk sin styrkeprøve alt de første månedene. Etter at det var klart at kravene ikke førte fram ble det vedtatt å gå til streik. Den ble satt ut i livet 16. februar 1916 og kom til å vare fire måneder. Det var en hard tid for medlemmene, men solidariteten besto sin første alvorlige prøve. Da arbeidet kom i gang igjen etter mekling og medvirkning av forbundet på sentralt plan, hadde en fått innrømmet vesentlige krav.

«DEN SORTE TAVLE»

Selv om foreningen var aldri så veldisiplinert innad og medlemmene sto sammen i de mange konfliktsituasjoner som oppsto, kunne den ikke unngå streikebryterproblemet. En bastant streikevakt måtte alltid etableres under konfliktene. Som regel var det arbeidere utenfor foreningen som opptrådte usolidarisk, men det forekom også at enkelte medlemmer falt for fristelsen. Disse ble rapportert til hva man kalte «Den sorte tavle».

Krigen førte med seg dyrtid. Spørsmålet om dyrtidstillegg ble tatt opp med jevne mellomrom. Det lyktes ikke å oppnå noen resultater på lokalt plan, men saken ble tatt opp sentralt. Det endte med at Arbeidsgiverforeningen var villig til å gi et dyrtidstillegg på kr. 3,— pr. uke for enslige og litt mer for familieforsørgere. Men det var ikke uten betingelser. Hvis foreningen ville vedta prolongasjon av den gjeldende overenskomst til 6 måneder etter at freden mellom England og Tyskland var sikret, men minst fram til 1/7 1918, så skulle dyrtidstillegget bli utbetalt. På denne måten ble den internasjonale konflikt trukket inn i lønnsoppgjørene ved PEA.

Overenskomstforholdene var stadig tilbakevendende, men i krigsårene beskjeftet foreningen seg også med krav om velferdstiltak. Det faglige arbeidet var til en viss grad preget av usikkerheten som krigen skapte. England hadde stoppet sin kulleksport og arbeiderne hadde truselen om arbeidsledighet hengende over seg.

«INGEN SÆREGEN SOSIALISME I PORSGRUNN»

Protokollene fra de første år er interessant lesning. Her finner man ikke bare den tørre materialisme, men også glimt som gir et bilde av de strømninger som gjorde seg gjeldende. Dukker vi ned i en protokoll fra et møte i 1917 kan vi lese om et «andragende fra Arbeiderpartiet om et bidrag til et verk om arbeiderbevegelsens arbeid og utvikling i Porsgrund». Og det heter i protokollen: «Even Kittilsen mente at det var en viktig sak som burde støttes, da dette verk kunne være til nytte for de som kommer etter, at kunne se utviklingen. Johansen mente at det var av mindre interesse, da slike verk utkommer for det hele land, nemlig «Det tyvende århundre», og sosialismen hadde for øvrig ingen særegen utvikling i Porsgrunn framfor andre steder». I forbindelse med visse problemer med sykelistene som ble satt i gang i aktuelle tilfelle, var den samme Even Kittilsen av den «formening at velgjørenhet var i strid med arbeidernes interesser, da denne motarbeidet den sosiale revolusjon».

KRISE OG VANSKELIGHETER

Årene under den første verdenskrig — og dels lenge etter, var preget av kriser og mange vanskeligheter for bedriften — og dermed for de ansatte. Det oppsto flere konflikter av større eller mindre karakter, og det var ikke lett å drive fagforeningsarbeidet når en stadig ble truet av arbeidsledighet.

Fagforeningsmøtene var ofte dårlig besøkt, og spørsmålet om å innføre et mulktssystem i hvert fall luftet den gang. Folk som ble satt utenfor fagforeningen på grunn av ukollegial opptreden søkte i mange tilfelle om opptakelse igjen, og i de tilfelle ble mulktsystemet praktisert.

Innskrenkning av arbeidstiden var fenomener man måtte finne seg i. I en periode var det slik at de ansatte arbeidet fire dager og hadde fri like mange dager. Spørsmål fra bedriften om arbeiderne var villige til å ta ferien på vintertiden ble også tatt opp til stadighet, og i de foreliggende situasjoner hadde man faktisk ikke noe valg.

STORSTREIKEN I 1921

Det økonomiske verdensskred i 1920—21 hadde en fryktelig ødeleggende virkning. Utover 1920 steg arbeidsløsheten faretruende. I begynnelsen av 1921 var tallet kommet opp i 40.000. Det begynte med jernbanestreiken som førte til en tilspisset situasjon. En voldgiftsdom i 1920 hadde gått Arbeidsgiverforeningen imot — det var gitt store lønnstillegg og ferien var utvidet til to uker. Foreningen signaliserte like over nyttår 1921 krav om svære lønnsnedslag, og det brygget opp til et storoppgjør. Arbeidsgiverne sa opp alle tariffen som utløp i 1921 og stilte krav om øyeblikkelig nedsettelse av lønningene med 33 % og en ny reduksjon på 25 % noe senere. Det ble generalstreik og 120.000 mann la ned arbeidet, og det var ingen svikt i geleddene.

Arbeiderne ved Metallurgen gikk som sine kamerater ut i streik uten å nøle. Det betød forsakelse og nød i mange hjem. Få ting har en slik lammende virkning som en generalstreik, da en ikke kunne vente nevneverdig støtte fra noe hold. Men medlemmene i foreningen fulgte parolen og traff de nødvendige vedtak for å gjøre streiken effektiv.

Det hadde ikke vært arbeidsfred lange tiden før den store jernstreiken ble satt ut i livet i 1923 — og arbeidsgiverne sa takk for sist med storlockouten som varte helt fram til i mai 1924. Igjen måtte arbeiderne ved Metallurgen gå fra sine arbeidsplasser. Men også i denne situasjon gikk «livet sin vante gang». Med alle disse påkjenninger i rask rekkefølge skulle en nesten trodd at motet ville sviktet hos noen hver og at fagforeningen ville fått en alvorlig svekk, men det var ikke tilfelle. Det er nok vanskelig i våre dager å sette seg inn i forholdene, men medlemmenes innstilling er kanskje lettere å

Det fins også „rene“ omgivelser ved bedriften.
Her er transformatorrommet for den nyeste ovn.

forstå når en har klart for seg at det faglige arbeidet på den tid faktisk var en kamp for det daglige brød. Kampsituasjonen var symptomatisk for denne tiden, og fagorganisasjonen kjempet noen av sine hardeste kamper i disse vanskelige årene.

INN I NORSK KJEMISK —

Det var i 1923 LOs Kongress vedtok å innføre forbundsformen, og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund ble stiftet i slutten av 1923. Fra 1924 var fagforeningen ved PEA tilsluttet dette forbundet.

FERIEN MÅ BENYTTES SOM FERIE

Oppsigelser og innskrenkninger var kjente fenomener opp gjennom 20-årene. På et medlemsmøte ble det vedtatt å innskjerpe bestemmelsen om at de ansatte måtte benytte seg av sin ferie — og at ferietiden måtte brukes til sitt formål. Det kan synes merkelig at fagforeningen måtte treffe et slikt vedtak, men det er forståelig på den bakgrunn at medlemmene i lange tider gikk ledige.

I slutten av 1925 ble de fleste sagt opp og ble kastet ut i arbeidsledighet. Det ble da vedtatt å rette en henvendelse til Skiensfjorden Kommunale Kraftselskap om forholdet. Det ble pekt på at innskrenkningene ved bedriften skjedde på den verste tid av året — om vinteren. «Stillingen er derfor fortvilet for dem som blir arbeidsledige, og kun er henvist til fattigvesenet, som på langt nær ikke kan hjelpe i den utstrekning som er nødvendig», het det i henvendelsen.

FORENINGENS FANE AVSLØRES

Helt fra foreningens stiftelse hadde spørsmålet om anskaffelse av en fane vært drøftet.

I 1927 ble fanen avslørt, og i protokollen kan man lese:

Den 1. mai 1927 kl. 2,30 blev foreningens nye fane avslørt og følgende tale holdt av formannen, Rudolf Hanes: — Da foreningen i de år den har vært til har vært uten fane, blev der en gang kastet ut en tanke om et samlingsmerke. Nu i dag står vi foran at den utkastede tanke er blitt til virkelighet. Når vi har gått til dette skritt er det for at vi har vår fagforening — og dermed fagorganisasjonen kjær. Og en ting man har kjær, verner man om på beste måte, sådan blir det også med dette vårt nye samlingsmerke. Jeg vil da håpe at foreningen vil verne om denne på beste måte, da dette er et symbol på vår enhet, hvorom vi alle kan og bør slå ring. Når vi i år har vært så heldige at få anskaffet oss en ny fane, håper jeg medlemmene vil verne og bevare dette vårt samlingsmerke som en helligdom».

Foreningen anskaffet i 1961 en ny fane. Den markerer innledningen til en ny historisk epoke i foreningens virksomhet.

UTLØNNING I «BOXER»

Av de mer kuriøse ting som på denne tiden ble drøftet, kan nevnes at spørsmålet om utlønning i poser i stedet for i «boxer» ble tatt opp til vurdering. Da det var delte meninger om spørsmålet ble det ikke gjort noe med saken. Helt opp til de senere år foretok bedriften utlønning i blikkbokser, men gikk da over til det vanlige posesystem.

HJELPESYKEKASSEN OPPRETTES

Et av de spørsmål som ofte ble diskutert var innsamlingslister til syke arbeidskamerater. Gjennom en rekke år behandlet foreningen en serie forslag til retningslinjer for slik hjelp og støtte til medlemmene. Dette hjelpearbeidet kom inn i fastere former, da det ble satt ned en komite som i 1930 fremmet forslag til en hjelpesykekasse som ble satt ut i livet fra samme år.

STORLOCKOUTEN I 1931

1931 ble et dramatisk år for norsk fagbevegelse. Tariffene var blitt ordnet i 1928 og 1929. De var gjennomgående to-årige med halvautomatisk indeksregulering ved årsskiftet 1930. Et prisfall på 6 % ga arbeidsgiverne rett til lønnsregulering nedad. Det lyktes å få tariffene prolongert uten nedslag til våren 1931.

Den nye verdenskrisen, som en sto midt oppe i, så ut til å bli verre enn etterkrigskrisen i 20-årene. Arbeidsløsheten grep om seg i uhyggelig grad. Arbeiderbevegelsen gikk inn for en aktiv bekjempelse av krisen ved å anbefale at det ble satt ut i livet tiltak fra samfunnets side som kunne bote på ledigheten — ekstra-arbeid og stimulering av næringslivet, slik at forbrukerne ved økte inntekter ble i stand til å avta den stigende produksjon. De borgerlige partienes politikk var imidlertid den gamle spare- og nedskjæringslinje.

Arbeidsgiverne rustet seg godt for å slå et avgjørende slag mot arbeiderbevegelsen med generelle krav om lønnsnedslag. Storlockouten ble et faktum og omfattet 86.000 mann. Tallet på arbeidsledige var på samme tid 50.000, slik at det på denne tiden var 136.000 ledige.

Arbeidsgiverne hadde regnet med at de skulle tvinge arbeiderne i kne i løpet av få uker, men lockouten varte i måneder uten at det skjedde. Når en unntar «Menstad-slaget» forløp lockouten uten nevneverdige opptøyer, og de arbeidsløse tok situasjonen med forbausende godt humør. Fagforeningene arrangerte utflukter for sine medlemmer med familie, og faktisk var det arbeidsgiverne som var de mest skadelidende. De hadde ikke ventet så seig motstand.

Metallurgen ble ikke rammet av lockouten og det ble ingen allmennlig arbeidsnedleggelse i forbindelse med den. Det er ikke nye å finne i protokollene om denne store arbeidskampen, annet enn at det ble godtatt en ekstrakontingent, og at et forslag om å gå til streik ble nedstemt med stort flertall. Spørsmålet om arbeidsnedleggelse var opp til behandling flere ganger, men ble hver gang nedstemt. Grunnlaget for arbeidsnedleggelsen skulle være en protest mot «arrestasjonen av våre kamerater». Det man her bl.a. sikter til må være arrestasjonen av formannen i Herøya Arbeiderforening, *Arthur Berby*, som ble arrestert og bortført på vei til et forhandlingsmøte. Denne kidnappingen av arbeidernes fremste tillitsmann i Porsgrunn vakte stor harme. Det var dette som utviklet seg til Menstad-slaget, etter at Norsk Hydro hadde provosert de lockoutede arbeidere ved å sette inn streikebrytere. Forsvarsminister Vidkun Quisling sendte et gardekompani til Menstad, og dette var nok bakgrunnen for at fagforeningen i begynnelsen av 1932 sendte et forslag til Samorganisasjonens årsmøte. Det gikk ut på at man henstilte til LO — «at hvis det finnes organiserte kamerater i hær og flåte (som er fast lønnet), må disse avkreves en lojalitetserklæring om at de ikke skal bruke våpen i en eventuell krigssituasjon eller andre av arbeiderklassens kamper».

PROTEST MOT BOIKOTTLOVEN

I januar 1933 la den borgerlige regjering fram lovproposisjon for boikott og blokade. Dette vakte en storm av protester over hele landet. Fagforeningen vedtok en uttalelse som gikk ut på at den på «det skarpeste protesterte mot de nye lover som forberedes mot

den arbeidende befolkning, nemlig den nye lov om Blokade og Boikott som har til hensikt å svinebinde fagorganisasjonen og underordne den i det kapitalistiske statsapparat — mot arbeiderklassen. Fagorganisasjonen skal være et kampvåpen for arbeiderklassen, for bedre lønns- og arbeidsvilkår.»

DE ARBEIDSLØSES FORENING

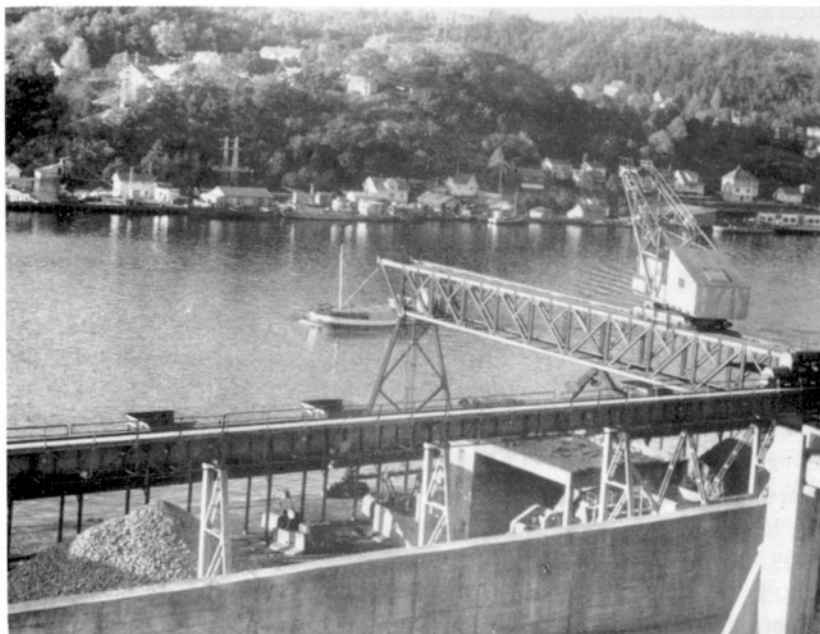
Også de arbeidsløse organiserte seg i begynnelsen av 30-årene. En henvendelse fra foreningen for arbeidsløse i Porsgrunn i 1933 illustrerer tilstanden godt. Foreningen hadde vendt seg til fagforeningen ved PEA for å få støtte for et krav til Porsgrunn kommune. *Tarald Kløvfjeld* var som formann i foreningen innbudt for å redagjøre for de arbeidsløses krav. «Kløvfjeld framholdt at behandlingen fra kommunens side av de arbeidsløse var så elendig som den kunne være. Han framholdt bl.a. at de understøttede ikke fikk lov til å handle andre steder enn forsorgsforstanderen tillot dem. Ved sykdom fikk ikke de arbeidsløse understøttede lov til å velge hvilken lege de ønsket, men måtte bruke byens lege.»

Fagforeningen vedtok å tilskrive formannskapet om saken og kreve de arbeidsløses krav innfridd.

POLITISKE STANDPUNKTER

Under de store kampårene for den faglige og politiske arbeiderbevegelse i 20-årene og 30-årene hentet man impulser fra arbeiderbevegelsens kamp ute i verden. Den russiske revolusjon i 1917 virket direkte inn på kampmidler og metoder og ideologiske oppfatninger. Vi fikk fagopposisjonen, som fagforeningen sluttet seg til — i de fleste tilfelle — og vi hadde Strassburgertesene som skapte stor strid.

Både på det faglige og politiske plan var det strid mellom Kommunistpartiets tilhengere og Det norske Arbeiderpartis. Stort sett forsøkte fagforeningen å holde seg «nøytral» i de tilfelle den ved bevilgningsspørsmål måtte ta et standpunkt.

Utsikt mot Porsgrunnselva — fra toppen av ovn nr. 9.

Men etter Arbeiderpartiets store valgseier i 30-årene, som bl. a. førte til at de arbeiderfiendtlige lover ble opphevet, ble spørsmålet om kollektiv innmeldelse i partiet tatt opp. Foreningen ble tilmeldt partiet i mars 1931 — mot 1 stemme. Men allerede halvannet år etter ble det besluttet — også mot 1 stemme — å oppheve medlemskapet med den begrunnelse at det lite eller intet var kommet inn i kontingent til DNA.

«STALIN FJERNES»

Verdenskonfliktene avspeiles på mange måter i foreningens historie. Stemningen var ikke særlig gunstig for Sovjet-Union under Finlandskrigen i 1939, og da satte Arne Amundsen fram forslag om at «Stalin fjernes fra Folkets Hus vegg. Vår representant i huskomiteen får i oppdrag å fremme dette»

KRIGSÅRENE 1940— 45

Foreningen hadde medlemsmøte 16 dager etter at tyskerne hadde gjort invasjon i Norge 9. april 1940. Hvis en skal dømme etter protokollen ble den nye situasjon vurdert ganske nøktern. Det hadde vært et felles styremøte i distriktet, der forbundsformannen Karsten Thor-kildsen hadde vært til stede. Han hadde opplyst at alt forelopig gikk i sitt gamle gjenge.

Ut på vinteren 1940 varslet bedriften oppsigelser på grunn av kraftmangel, og den benyttet seg av den paragraf i loven som gir anledning til å si opp arbeiderne uten oppsigelsestid.

På et møte ble det vedtatt å protestere på det skarpeste mot bedriftens framgangsmåte, og Sosialdepartementet ble gjort oppmerksom på saken. Arbeiderne var av den oppfatning at kraft kunne skaffes bare det ble betalt for den. «Med de årvisse overskudd bedriften har, mener vi at det må leies kraft så bedriften kan holdes i gang også om vinteren. Vår levestandard er dessverre ikke så god at vi kan gå ledige eller arbeide innskrenket tid vinter etter vinter».

NAZISTYRET I PORSGRUNN

I 1941 var det etablert et nazistyre i Porsgrunn. Byens selvbestaltede ordfører hadde sendt foreningen et brev med anmodning om at det fra «yrkesgruppen» skulle velges en formann og varaformann som skulle tiltre bystyret. Mot bare 1 stemme ble det vedtatt å avgi slikt svar: «Porsgrunns E. M. Fagforening akter ikke å delta i et bystyre som ikke er valgt av folket.»

VANN, VED OG MAT

Under krigen fikk man nye problemer å hanskes med. Noe galt måtte det være med vannet ved bedriften, for det spørsmålet ble tatt opp på et møte i 1941. Bedriften hadde fått avslag på en søknad til Forsyningsdepartementet om å få havremel å blande i vannet. For-

mannen fikk da i oppdrag å undersøke om det var mulig å få fatt på noe å blande opp vannet med. Inntil det kunne bli klarlagt, skulle man søke å få blåbærsaft, brus eller selters!

Foreningen tok også opp spørsmålet om vedforsyning og sendte søknader til kommunene om ekstra brødkort. Symptomatisk for krigstiden var også søknadene fra kaninavlsforeningene om økonomisk støtte og gavepremier.

— — —

Etter hvert ble klimaet hardere for fagbevegelsen. Okkupasjonsmakten og nazistynet innskrenket mulighetene til å drive faglig arbeid etter vanlig mønster. De representanter som var på landsmøtene i forbundet kunne meddele at det var «tamme saker» og at forhandlingene hadde båret preg av sensur.

PORSGRUNNS METALLURGISKE FAGFORENING

På årsmøtet i 1942 hadde A. Frisak sendt inn forslag om at foreningen endret navnet til «Porsgrunns Metallurgiske Fagforening». Dette ble vedtatt mot et par stemmer.

Forbundet fikk melding om dette og anbefalte at man valgte et lettere navn. Årsmøtets beslutning ble imidlertid opprettholdt.

Fagbevegelsen måtte gå under jorda i krigstiden. Møtene var mer av formell enn av reell karakter, og den vanlige møtevirksomhet ble redusert til det høyst nødvendige. Formidling av nødvendige opplysninger og parolene skjedde gjennom andre kanaler. Da LO ble overtatt av nazistene ble det opprettet en illegal sentral-ledelse.

Adgangen til å velge tillitsmenn ble innskrenket. I slutten av 1942 ble det etablert en illegal ledelse av NKIF. Den gikk under betegnelsen «Avd. 300». Nazistene hadde overtatt ledelsen både i forbundet og Samorganisasjonen og ble selvsagt effektivt sabotert. All kontakt skjedde til forbundets illegale ledelse.

Dette var årsaken til at fagforeningen ved Metallurgen i disse årene innskrenket sin møtevirksomhet i betydelig grad. Det ble holdt bare tre-fire medlemsmøter i året — og fra årsmøtet i februar 1944 til frigjøringen sommeren etterpå, ble det ikke holdt noen medlems-

møter. På dette tidspunkt var det klart at Hitler-Tyskland og aksemaktene ville tape krigen.

I slutten av frigjøringsmåneden i mai 1945 holdt foreningen et nytt årsmøte, og «Formannen R. Hanes kunne ønske medlemmene vel møtt etter 5 års krig, og minnet de som var falt for fedrelandet. Talen ble påhørt stående».

Så enkelt skildrer protokollen fra dette møte avslutningen av den frykteligste krig som verden har opplevd.

INN I EN NY TID

Etterkrigstiden innvarslet på mange måter en ny tid for arbeiderbevegelsen. Gjennoppbyggingen av landet kom også til å prege virksomheten. Retten og plikten til arbeid ble slått fast i lovs form, og det ble ført en politikk som tok sikte på full sysselsetting.

De 20 etterkrigsår har stort sett vært preget av en ekspansiv utvikling ved Metallurgen, med en stadig økende produksjon. Men det har også vært år med store vanskeligheter fordi bedriften er meget ømfintlig overfor konjunktursvingningene, — og konkurransen er sterk. Det har vært perioder med truende innskrenkninger, men i de fleste tilfelle har man klart å ri stormen av.

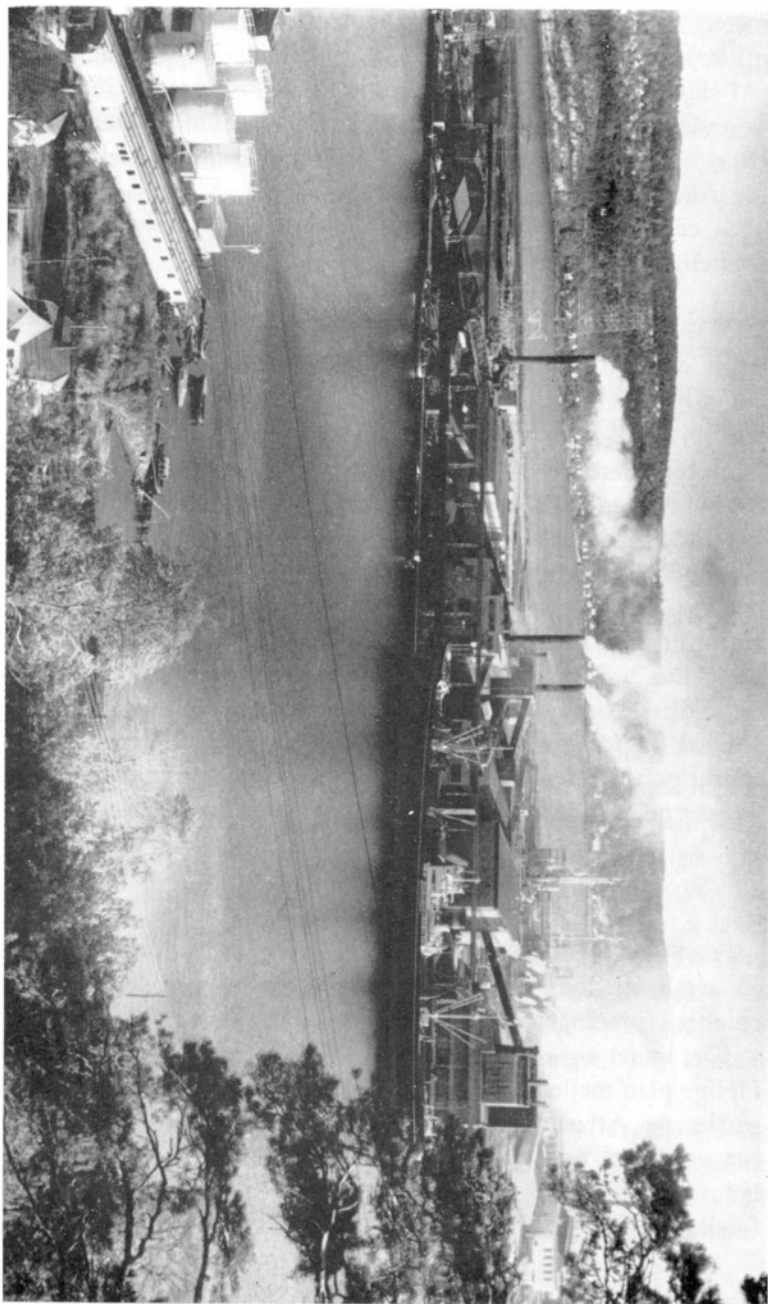
Også fagforeningsarbeidet har båret preg av den stabilitet som etterkrigsårene representerer. Sett i historisk perspektiv har etterkrigsårene vært de beste både for bedriften og de ansatte.

PRODUKSJONSUTVALG FRA 1946

Fra 1946 har bedriften hatt sitt produksjonsutvalg. Bakgrunnen var en avtale mellom LO og Arbeidsgiverforeningen, og det var full enighet i foreningen om å gå positivt inn for denne avtalen.

Før, under og etter krigen var det strid både på det politiske og faglige plan mellom de retninger som ble representert av Kommunistpartiet og Arbeiderpartiet. Spørsmålet om en samling av arbeiderbevegelsen på politisk plan ble tatt opp av fagforeningsfolk i Stockholm alt under krigen, og dette resulterte i det så kjente «Vestfoldforslaget».

Oversiktsbilde over Roligheten 1965 — oven nr. 9 er nå i produksjon.

I 1947 sluttet fagforeningen seg til dette forslaget:

«Porsgrunns Metallurgiske fagforening gir sin tilslutning til de retningslinjer som er trukket opp i det forslag for den praktiske gjennomføring av samlingen i et forenet Arbeiderparti. Møtet er av den oppfatning at de dagsaktuelle politiske og økonomiske spørsmål må løses i samsvar med det arbeidende folks interesser, og at dette kun kan skje gjennom felles front mot de reaksjonære strømninger som i dag åpent har blåst til kamp mot de framskrittvennlige krefter, nasjonalt og internasjonalt.»

LØNN UNDER SYKDOM — PENSJONSORDNING

Flere sosiale spørsmål ble reist i de første etterkrigsår. Bl.a. spørsmål om lønn under sykdom og ved ulykkestilfeller. I 1950 ble spørsmålet om å få innført en pensjonsordning drøftet, og det ble nedsatt en komite som fikk i oppdrag å utrede saken. Det ble tatt kontakt med bedriften — og etter mange forhandlinger de nærmeste årene, ble ordningen satt ut i livet fra 1955.

OPPRETTELSE AV FAGGRUPPER

Etter forslag av Artur Olsen ble det i 1950 vedtatt å opprette faggrupper ved de forskjellige avdelinger, for dermed å skape større interesse for det faglige arbeidet. Ordningen ble satt ut i livet. Det ble opprettet en verkstedgruppe, en skiftgruppe og en dagarbeidergruppe med hver sine styrer.

Foreningens bibliotek ble opprettet fra 1951, da det ble bevilget 500 kroner til innkjøp av bøker. Fra denne tid har biblioteket vært i virksomhet. Det ledes av et bibliotekutvalg. Biblioteket har i dag en samling på 700 bøker.

MEDEIER I FOLKETS HUS

Det gamle Folkets Hus i Porsgrunn, som nå er blitt sentralbibliotek for kommunen, var i mange år samlingssted for den faglige og politiske arbeiderbevegelse. Foreningen var andelshaver i dette huset,

og i 1954 ble det vedtatt å ta den nødvendige kontingentbelastning sammen med de fleste av byens større fagforeninger, for å få reist et nytt Folkets Hus. Det ble innviet i 1959.

En av foreningens medlemmer og mangeårige formann, avdøde *Rudolf Hanes*, var en ivrig forkjemper for Folkets Hus-saken. Som medlem av styret i Folkets Hus fikk han være med på planleggingen og realiseringen av det nye huset.

KONSTRUKTIVE ÅR

Både etterkrigsårene og de siste 10—12 år av foreningens historie betegner på mange måter innledningen til en ny epoke for foreningen. De faglige oppgaver har endret karakter. Man har vært forskånet for de harde og opprivende arbeidskamper som i sin tid var karakteristisk for arbeidslivet. Bortsett fra de litt spesielle problemer PEA har hatt av markedsmessig karakter, varierende med konjunkturerne ute i verden, har bedriften ikke hatt sysselsettingsproblemer av nevneverdig karakter i de senere år.

Det faglige arbeidet og oppgavene i fagforeningen har tatt farge av dette. De primære oppgavene ligger selvsagt fortsatt på det faglige plan, men den arbeidsfred som stort sett har hersket har gitt foreningen, tillitsmennene og medlemmene bedre tid til å arbeide på det konstruktive plan.

TIMELØNN, AKKORD, FASTLØNN OG PRODUKSJONSPREMIE

Arbeids- og lønnsforholdene har endret seg opp gjennom årene. Fra timelønn og akkord er en kommet inn i et system som bygger på fastlønnsprinsippet, som ble vedtatt i 1957. To år etter fikk man overgangen til produksjonspremie.

Etter at spørsmålet om opprettelse av en sparekasse var drøftet en tid, ble en slik ordning gjennomført av bedriften i 1956.

I dobbelt forstand en karakteristisk profil ved Metallurgen — fagforeningsformannen *Oskar K. Johansen* på arbeidsplassen.

FART I STUDIEARBEIDET

Skolering av tillitsmenn og medlemmer gjennom studiearbeid er en av fagbevegelsens viktigste oppgaver. Det faglige arbeidet er betinget av at det alltid fins et tilstrekkelig stort utvalg av skolerte medlemmer som kan ta på seg tillitsvervene.

Særlig i de senere år er det bevilget store beløp til studievirksomheten, både innenfor selve foreningen — og ved at det er sendt medlemmer på kurser.

PROTOKOLLKOMITE

På årsmøtet i 1959 fikk man et nytt begrep i foreningen: Protokollkomite. Den velges som øvrige tillitsmenn på årsmøtene. Dens oppgave er å gjennomgå protokollene i god tid foran årsmøtet og kontrollere at alle vedtak og beslutninger er effektivt.

ANSIENNITETSPRINSIPPET

Ansiennitetsprinsippet — det prinsipp som går ut på at ansettelses-tiden skal være avgjørende ved eventuelle innskrenkninger, besettelse av stillinger osv., har fått hevd i fagbevegelsen, og det er også stort sett akseptert av arbeidsgiverne. Bortsett da fra de tilfelle det er snakk om fagutdannet arbeidskraft.

I en rekke tilfelle har foreningen tatt opp slike saker med bedriften og har hevdet at ansiennitetsprinsippet må følges. Dette førte til at foreningen fra 1964 har hatt en nemnd, bestående av formannen i dag-gruppa, formannen i skiftgruppa og fagforeningsformannen, som har hatt som spesiell oppgave å ta seg av dette spørsmålet vis a vis bedriften.

ET FERIESTED

Opp gjennom de femti år ble det gjort spredte forsøk på å skaffe foreningen et feriested. Dette arbeidet kom inn i målbevisste former da det i 1958 ble valgt en feriekomite.

Drøftingene om dette så viktige spørsmål for foreningens medlemmer fikk en positiv utgang i selve jubileumsåret, idet PEA sommeren 1965 gikk til innkjøp av et 7 mål stort område med påstående bygninger på vestsiden av Mørjefjorden. I tillegg leier bedriften et areal på 30—35 mål, der det er planer om å reise 15—20 hytter.

Stedet har en prektig beliggenhet nær Mørjefjorden og med utsikt over denne. Det kan allerede tas i bruk neste sommer, da stedet tidligere har vært drevet som pensjonat. Etter hvert som hyttene blir satt opp — dels med støtte av Feriefondet — vil det bli et ypperlig sted for friluftsliv, rekreasjon og hvile for de ansatte. Det er valgt et eget styre for feriestedet. Fagforeningen har tre av de seks medlemmene — Alf Johnsen, som er valgt til styreformann, Erling Syverstad og Arnt Eriksen. Øvrige medlemmer er Frank Berntsen, Jacob Jacobsen — valgt av formenn, vaktmenn og funksjonærerene — og bedriftens representant i styret, velferdssjef Ragnar Lassen.

375 MEDLEMMER

I jubileumsåret har foreningen 343 aktive medlemmer, inklusive de 7—8 medlemmer fra «Fesil», som ble tilsluttet foreningen da fabrikk-en ble opprettet. I tillegg kommer ca. 30 pensjonister.

Helt fra stiftelsen har organisasjonstanken hatt sterk gjennomslagskraft blant arbeiderne. I dag er nær hundre prosent av de organisasjonsmulige medlemmer av fagforeningen. Bak dette ligger et aktivt arbeid, ikke bare fra ledelsens side, men også den innsats de enkelte medlemmer gjør hver på sin plass.

Mot nye oppgaver

I vårt samfunn har menneskenes liv i løpet av de siste femti år vært gjenstand for en voldsom endring. I trettiårene gjaldt det kampen mot nød og slit, slik som den har artet seg gjennom hele menneskebetens historie. Vår historie er historien om menneskenes fattigdom. Om et slit som bare gikk ut på det ene — å holde seg i live, og som ikke ga krefter til noe annet. Hva var meningen med et liv som besto av et evindeligg slit bare for å berge livet?

Arbeiderne valgte ikke kampen, de var nødt til å ta den for å skape seg leveverdige kår. Men kamp alene kunne ikke gi bedre kår. I mellomkrigstiden ble arbeiderbevegelsen tvunget til å gi mål og midler en ny vurdering. Den samlet oppmerksomheten om produksjonen. Bare større produksjon kunne gi mindre nød. Fordelingen av produksjonsresultatet på en mest mulig rettferdig måte ble en ny oppgave å kjempe for.

Det gikk årtier under den siste tekniske revolusjon bare for å fylle fattigdommens bunnløse hull. I 1930 hadde flertallet av folket ikke mer enn til det aller nødvendigste, mange ganger ikke en gang det. Fra 1946 til 1960 ble det her i landet produsert mer varer enn sammenlagt i alle årene fra 1900 til 1946. Vitenskapen og teknikken har lagt grunnlaget for denne utvikling. Og det er tegn som tyder

på at vi i det nærmeste par tiår vil stå overfor en langt større produksjonsøkning enn den vi har opplevd de siste 20 år.

Det åpner nye perspektiver for menneskene.

Samholdet i arbeiderbevegelsen ble skapt i kamp. Kravet om rettferd bygd på solidaritetens prinsipp. I dag er fagbevegelsen den sterkeste organisasjonsmakt i samfunnet. Den bygger fremdeles på solidariteten. Arbeiderbevegelsen skal nå som før tale deres sak som ikke har makt i samfunnet. — Vi er også kommet så langt at solidariteten er blitt en allmenneskelig idé.

Den samlede arbeiderbevegelse har vært en mektig løftestang i utviklingen. Den vil fortsatt sette sitt sterke preg på utviklingen — i den nye tid vi går inn i.

De tradisjonelle mål vil nok stort sett være de samme for bevegelsen som tidligere — bedring av lønns- og arbeidsvilkårene og rettferdig fordeling av produksjonsresultatet.

Arbeidsvilkårene vil endre karakter også i tiden framover. Det samme vil fagbevegelsens oppgaver. Alle parter i arbeidslivet er i dag innstilt på å bedre produksjonsresultatet. Derfor har man i de senere år sett nye signaler i arbeidet for å skape grunnlag for det. Det er direkte i tråd med arbeiderbevegelsens målsetting å skaffe seg medansvar for landets økonomiske virksomhet.

Det begynte så smått med produksjonsutvalgene — det har fortsatt med systemer for produksjonspremier, begreper som demokrati på arbeidsplassen — mer direkte definert i «demokrati på golvet». Kort sagt samarbeid.

Medbestemelsesrett for de ansatte er tatt opp i de senere år, en sak som har vært grundig utredet av fagbevegelsen. I de nærmeste år vil den faglige «kampen» etter alt å domme komme til å dreie seg om dette: arbeidernes direkte innflytelse på ledelsen av den enkelte bedrift. Det vil kreve ny innsats av fagbevegelsen — stille større krav til tillitsmenn og medlemmer i form av kunnskaper.

De femti år i Porsgrunns Metallurgiske fagforenings historie er ingen lang tid i vanlig målestokk. Men den avspeiler likevel den mest dramatiske tid i fagbevegelsens historie. En tid som kan karak-

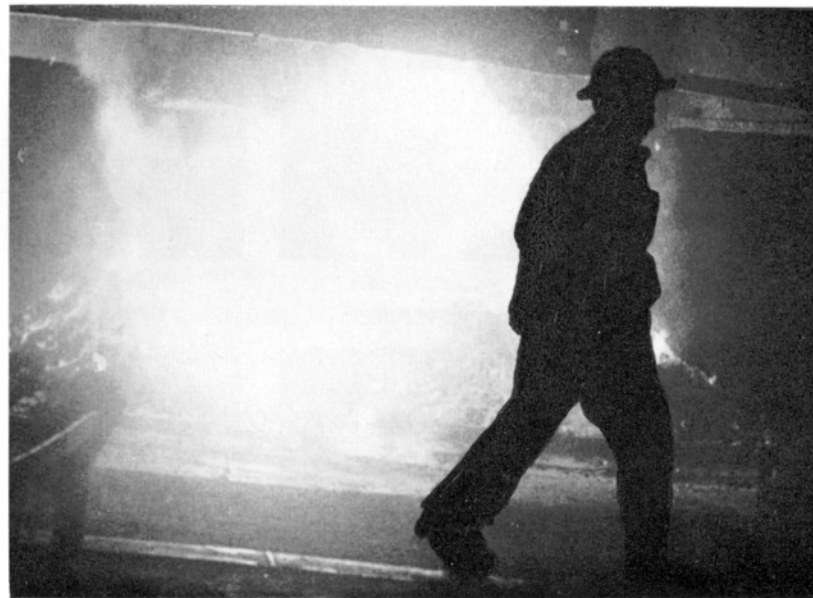
teriseres som de store kampår — kampen for det daglige brød, kampen for en arbeidsplass, kampen for å vinne anerkjennelse og respekt — kampen for et menneskeverdig liv.

I solidarisk innsats, skulder ved skulder, har medlemmene kjempet seg fra skanse til skanse. Det er nådd store resultater.

Men det er en kamp som aldri tar slutt, selv om kampmetodene har endret seg. Nye, store oppgaver venter fagbevegelsen, nye oppgaver venter også Porsgrunns Metallurgiske Fagforening.

Ved denne anledning vil det være riktig å takke for den innsats som er gjort opp gjennom fagbevegelsens vanskeligste år. —

La denne innsatsen — og det grunnlaget den har skapt — gi inspirasjon til de nye og store oppgaver.

Oskar K. Johansen
formann

Arnt Eriksen
nestformann

Erling Syverstad
sekretær

Karl Rørbolt
kasserer

Lars Sigurdson
styremedlem

Harald Lager
styremedlem

Martin Bakkebo
styremedlem

Einar Sørli
1. varamann

Kåre Nyhus
studieleder

Tillitsmenn i jubileumsåret

Styret:

Formann: Oskar Kjær Johansen.

Nestformann: Arnt Eriksen.

Sekretær: Erling Syverstad.

Kasserer: Karl Rørbolt.

Styremedlemmer:

Lars Sigurdson (skiftgruppa).

Harald Lager (verkstedgruppa).

Martin Bakkebo (daggruppa).

Varamann: Einar Sørli, «Fesil».

Produksjonsutvalget: Lars Sigurdson, Erling Syverstad.

Varamann: Bj. Johannesen.

Studientvalg: Kåre Nyhus, studieleder, Ole Hestvik, Reidar Skår,

Helge Eriksen, Frank Larsen, utvalgsmedlemmer.

Protokollkomité: Ingebret Fjelddalen, Helge Eriksen.

Til styret i Folkets Hus: Oskar K. Johansen. Varamann: Finn Knutsen.

Hotell Vic: Arnt Eriksen.

N.K.L.s kontaktutvalg: Ingebret Fjelddalen, Øivind Hansen.

Fanebærer: Ole Hestvik. Varamann: Bjarne Holtar.

Duskbærere: Odd Pedersen og Reidar Skår.

Bibliotekar: Georg Ståle. Varamann: Helge Eriksen.

Utvalgsmedlemmer: Arne Edvardsen, Hans Brubekken.

Samorganisasjonens representantskap: Det fungerende styre.

Feriekomité: Arnt Eriksen, Erling Syverstad, Alf Johnsen.

Bj. Fjeld.

Til pensjonsstyret: Hans Johannesen. Varamann: F. Larsen.

Festkomité for jubileumsfesten: Alf Johnsen, Halvor Buvik,

Ole Hestvik, M. Bakkebo og Bj. Fjeld.

Gullmerkemenn

En rekke av foreningens medlemmer er opp gjennom årene tildelt Norges Vels medalje for lang og tro tjeneste. Forbundets veteran- eller gullmerke har følgende medlemmer fått: I 1951: Rudolf Hanes, Oscar Bjørkmann, Isak Kristensen, Jørgen Mikkelsen. I 1953: Samuel Johansen, Jacob Halvorsen, Ludvig Halvorsen, Paulus Kristiansen, Johan Hermansen. 1955: Anthonius Larsen, Arne Holmgill, Trygve Abrahamsen, Einar Waldussen, Olaf Natedal og Oskar Kristiansen.

Formenn gjennom 50 år

Følgende har fungert som formenn gjennom foreningens 50 år:

Bernhard Kittilsen	1915—16	Juul Knutsen	1947—49
Hans Larsen	1916—17	Arne Holmgill	1949—50
Tom Lohne	1917—20	Walter Mathisen	1950—51
Gunnar Johannesen	1920—25	Arne Holmgill	1951—53
Ole Kristensen	1925—26	Harald Ellefsen	1953—54
Rudolf Hanes	1926—36	Erling Syverstad	1954—55
Erik Solli	1936—40	Arne Holmgill	1955—57
G. Sundberg	1940—42	Leif Andersen	1957—58
Rudolf Hanes	1942—45	Anthonius Larsen	1958—64
Arne Anundsen	1945—47	Oskar K. Johansen	1964—